

**SVM2004047 Brakhøj NØ, Magleby by, Magleby, matr.nr 13, Magleby sogn.
Stednr. 040411- (KUAS j.nr 2003-2122-0587).**

Beretning for udgravning af bopladsspor fra yngre stenalder – ældre bronzealder ledet af Kirsten Christensen den 18. august 2004 med deltagelse af Rikke Dahl Sørensen, Varaporn Poorisrisak og Henrik Høier.

2004047D004: Udgravningsfeltets beliggenhed i forhold til den fredede ”Brakhøj”

Indholdsfortegnelse

Abstract.....	1
Undersøgelsens forhistorie	2
Administrative data.....	2
Øvrige data	2
Topografi, terræn og undergrund.....	2
Målesystem.....	3
Horisontalt	3
Vertikalt.....	3
Udgravningsmetode.....	3
Undersøgelsens resultater	3
Fremtidigt arbejde.....	4
Anlægsliste	5
Fundliste	7
Fotoliste	8
Liste over måledata.....	8
Bilag 1	

Abstract

Udgravning af bebyggelsesspor i form af stolpehuller, hvoraf 5 danner en tagbærende stolperække til et to-skibet hus, affaldsgruber og kulturlag med fund af flintredskaber og groftmagerede skår, som daterer lokaliteten til yngre stenalder eller ældre bronzealder.

Undersøgelsens forhistorie

Lokaliteten er et resultat af prøvegravningen forud for nedlægning af gasledning mellem Hesselby og Stignæs (se SVM2004025). Ved prøvegravningen fandtes flere anlæg i form af stolpehuller, gruber og kulturlag, som dannede grundlag for denne udgravning.

Administrative data

Udgravningen er betalt af bygherren DONG ifølge Museumslovens § 26 stk. 2 (for yderligere administrative data se SVM2004025 Hesselby - Stignæs).

Dato	Hændelsesforløb
17. august 2004	Orientering (tlf.) om lokalitetens karakter og udstrækning fra KC /HHS
17. august 2004	Fundanmeldelse, kort og undersøgelsesbudget til KUAS til godkendelse - mail til postfor@kuas.dk
24. august 2004	Modtaget godkendelse af budgetudkast fra KUAS
24. august 2004	Budget og godkendelsesskrivelse til COWI og DONG pr. mail til 'kur@cowi.dk'; jkd@dong.dk
25. august 2004	E-mail med godkendelse af budget fra kur@cowi.dk

Undersøgelsen er gennemført af Sydvestsjælland Museum, hvor originaldokumentation og genstandsmateriale er arkiveret. Dette gælder dog ikke faunamateriale, der deponeres på Zoologisk Museum og antropologisk materiale, der deponeres på Antropologisk Laboratorium. Der er udarbejdet en samlet bygherrerapport under SVM2004025 for alle undersøgelserne.

Øvrige data

Undersøgelsen blev gennemført den 18. august 2004 i regnvejr med deltagelse af stud.mag. erne Rikke Dahl Sørensen og Varaporn Pooririsak, arkæolog Henrik Høier og som daglig leder fungerede Kirsten Christensen.

Rikke Dahl Sørensen og Varaporn Pooririsak har foretaget rentegningen i MapInfo samt indtastningen af anlægsbeskrivelser.

Topografi, terræn og undergrund

Lokaliteten ligger på en sydvendt skråning på det nordvestligste af godset Basnæs, øst for godset Borreby og syd for Magleby (se kort). Lokaliteten Bøghsminde (SVM2004042) ligger på plateauet nordfor. Mod syd stiger terrænet op mod det højdedrag, hvor gravhøjen "Brakhøj" (040411-41) ligger 22 m o DNN og hvor lokaliteten Brakhøj S (SVM2004046) ligger. Den midterste og sydligste del af udgravningsfeltet går hen over en mindre lavning/vådområde.

Undergrunden består af sandblandet ler. Mulden består af brungråt ler og muldlaget er 30 – 40 cm tykt.

2004047D001: Disse 5 stolpehuller, A134, A135, A136, A149 og A150 danner en ret linie, som kan være resterne af de tagbærende stolper af et to-skibet langhus. Snitningen viste, at stolpehullerne var mellem 4 og 12 cm dybe, så huset er usikkert.

De forskellige gruber fordeler sig jævnt over udgravningsfeltet, mens de to kulturlag lå helt mod nord (A121) eller midt i udgravningsfeltet (A263). Det sidstnævnte havde en meget muldet fyld og behøver ikke at være så gammelt, mens det nordlige indeholdt både flintredskaber og keramik.

Der blev indsamlet 7 fundnumre fordelt på flint og keramik. Keramikken er velbrændt med tydelig magringsmateriale. Randskårene har let udtrukken, afrundet rand eller lige afskåren rand. Desværre har ingen af skårene karakteristika, som kan datere dem nærmere indenfor yngre stenalder eller bronzealder. Flintteknikken er god, men heller ikke den kan bruges til en nærmere datering af bebyggelsessporene.

Der er aldrig foretaget udgravninger i gravhøjen Brakhøj, der ligger sydvest for lokaliteten, så dens alder kendes ikke. Ud fra størrelse, form og placering i landskabet er den formodentlig fra ældre bronzealder og de her undersøgte anlægsspor kan være samtidig med anlæggelsen af gravhøjen.

Fremtidigt arbejde

Det vurderes, at kun en meget ringe del af lokaliteten er udgravet, så ved senere anlægsarbejder i området skal man være opmærksom på, at dele af lokaliteten kan blive berørt.

Sydvestsjællands Museum 15. september 2004

Kirsten Christensen
Museumsinspektør, arkæolog

Anlægsliste

Anlæg	Type	Bemærkning	Snit	Fund	T
121	Kulturlag	Spættet fyld i brune nuancer, muldet sandet leret fyld med lidt trækul, brændt ler, lidt keramik og en del flint, både naturligt og forarbejdet	15- 20 cm dybt, flad bund	x-1: flint, x-2: keramik, x-8: solderest, flint	15
122	Grube	Brunt spættet sandet leret fyld med naturlig flint			15
123	Stolpehul	Mørkere brunt sandet leret fyld med undergrundsopblanding			15
124	Stolpehul	Brungrå sandet muld med trækulsnister og lerpletter	n-s, set mod ø, 30 cm. dyb, stejle sider og flad bund	x-3: flint	15
125	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld	s-n, set mod v, få cm. dyb		15
126	Kogestensgrube	Mange større varmpåvirkede sten	n-s, set mod ø, 20 cm. dyb		15
127	Stolpehul	Brungrå sandet muld med trækulspletter og sten	s-n, set mod v, stejle sider, afrundet bund, 44 cm. dyb		15
128	Kogestensgrube og stolpehul	Lille del i øst er adskilt af lerpletten, men syntes som eet anlæg, den midterste del har mørkere fyld og varmpåvirkede sten	v-ø, set mod n, 22 cm. dyb, skrå sider, afrundet bund		15
129	Stolpehul	Mørkere brunt leret fyld med små sten	n-s, set mod ø, 20 cm. dyb, rundede sider og bund		15
130	Bund af kogestensgrube	Trækulsblandet sandet muld	Få cm. dyb		15
131	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med brændte sten	v-ø, set mod n, 23 cm. dyb, lige sider og flad bund		15
132	Bund af grube	Brunt leret sandet homogent fyld	s-n, set mod v, 10 cm. dyb, flad bund		15
133	Grube/del af lavning	Brungrå sandet muld	n-s, set mod ø, få cm. dyb		15
134	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med lidt trækul	sø-nv, set mod sv, 4 cm. dyb, diffus i snit		15
135	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med lidt trækul	sø-nv, set mod sv, 8 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider		15
136	Stolpehul?	Brunt sandet leret fyld med flintknolde	sø-nv, set mod sv, 5 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider		15
137	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med lidt trækul	v-ø, set mod n, 15 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider		15
138	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med lidt trækul	v-ø, set mod n, 10 cm. dyb, afrundet bund og sider		15
139	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med lidt trækul	v-ø, set mod n, 12 cm. dyb, jævnt skrånede sider, afrundet bund		15

Anlæg	Type	Bemærkning	Snit	Fund	T
140	Stolpehul	Mørkere brunt sandet leret fyld med en del trækul og lidt flint	v-ø, set mod n, 12 cm. dyb, jævnt skrånende sider, afrundet bund		15
141	Stolpehul	Brun sandet leret fyld m. trækul, sten og flint	n-s, set mod ø, 8 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider	Indeholder flint	15
142	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med trækul, sten og flint	n-s, 10 cm. dyb, sø-nv, set mod sv, 12 cm. dyb, let skrånende sider m. afrundet bund og sider		15
143	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med trækul, sten og flint	n-s, 7 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider		15
144	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med trækul, sten og flint	n-s, 10 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider		15
145	Stolpehul	n-s, let skrånende sider, afrundet bund	n-s, let skrånende sider, afrundet bund		15
146	Grube	Mørkere brunt undergrundsopblandet leret fyld med trækul			15
147	Grube	Let undergrundsopblandet lysere brunt leret fyld med en del sten og flint, lidt brændt ler og keramikmulder	v-ø, set mod n, 10 cm. dyb, let skrånende sider, afrundet bund	x-4: keramik	14
148	Grube	Undergrundsopblandet mørk gråbrunt leret fyld med flintknolde og keramik	n-s, set mod ø, 15 cm. dyb, skrå sider, plan bund	x-5: flint, x-6: keramik	14
149	Stolpehul	Som A134	sø-nv, set mod sv, 12 cm. dyb, let skrånende sider m. afrundet bund		15
150	Stolpehul	Brunt leret sandet fyld, undergrundsopblandet	4 cm. dyb m. diffuse sider		15
151	Stolpehul	Brunt sandet leret fyld med lidt trækul	n-s, set mod ø, 16 cm. dyb, rette sider, afrundet bund		15
152	Kogestensgrube	Mørk brunt leret fyld med trækul og brændte sten	n-s, set mod øst, 16 cm. dyb, skrå sider, afrundet bund		14
153	Kogestensgrube	Brunt leret fyld med trækul og brændte sten	v-ø, set mod n, 20 cm. dyb, jævnt skrånende sider m. plan bund		14
154	Kogestensgrube	Brunt leret fyld med trækul og brændte sten	s-n, set mod v. 12 cm. dyb, skrå sider, plan bund		14
155	Grube	Lys brungråt sandet ler	n-s, set mod ø, 12 cm. dyb, jævnt afrundet		14
156	Grube	Let undergrundsspættet brunt leret fyld med trækul og flint	sv-nø, set mod nv, 9 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider		14
157	Grube	Undergrundsopblandet gråbrunt leret fyld med trækul og flint	v-ø snit, set mod n, 10 cm. dyb, jævnt afrundet bund og sider		14
158	Bund af stolpehul	Uopblandet brunt fyld m. trækul	n-s, set mod ø, 11 cm. dyb, rette sider, afrundet bund		14

Anlæg	Type	Bemærkning	Snit	Fund	T
159	Stolpehul	Brun leret fyld	n-s, set mod ø, 22 cm. dyb, let skrånede sider, afrundet bund		14
160	Stolpehul	Brun leret fyld m. trækul	n-s, set mod ø, 10 cm. dyb, rette sider, afrundet bund		14
161	Grube	Let undergrundsopblandet lysere brunt leret fyld med sten og flint, trækul, klumper af brændt ler, forarbejdet flint	n-s, set mod ø, 9 cm. dyb, ret skrå sider, plan bund	x-7: flint	14
162	Kogestensgrube	Trækulsholdigt brunt leret fyld	s-n, set mod vest, 5 cm. dyb, jævnt afrundet		13
163	Stolpehul	Brunt leret fyld med lidt trækul og sten	s-n, set mod vest, 20 cm. dyb, jævnt skrånede sider, afrundet bund		13
164	Kogestensgrube	Mørkgråbrunt trækulsholdigt ler med ildpåvirkede sten			13
263	Kulturlag	Brunt homogent leret muldet fyld m. knogler			14
372	Stolpehul	Brungråt sandet muld med trækulsnister	s-n, set mod v, 35 cm. dyb, stejle sider, flad bund		15

Fundliste og -beskrivelser

x-nr.	anlæg	beskrivelse
x-1	A121	1 glittesten 27 flintafslag 2 retoucherede flintafslag 1 økseforarbejde 3 varmpåvirkede flintafslag, heraf 1 med retouche
x-2	A121	5 groftmagerede sideskår
x-3	A124	1 fragment af flintflække
x-4	A147	60 sideskår, 4 randskår, heraf 3 med afrundet rand og 1 med flad rand, groftmagret gods
x-5	A148	1 flintafslag
x-6	A148	11 sideskår og 1 bundskår med plan bund, af groftmagret gods
x-7	A161	2 flintafslag
x-8	A121	Solderest. flintafslag

Prøveliste

P-nr.	anlæg	genstand	beskrivelse
P01	A121	Jordprøve	Mørkbrungråt letsandet ler

Tegningsliste

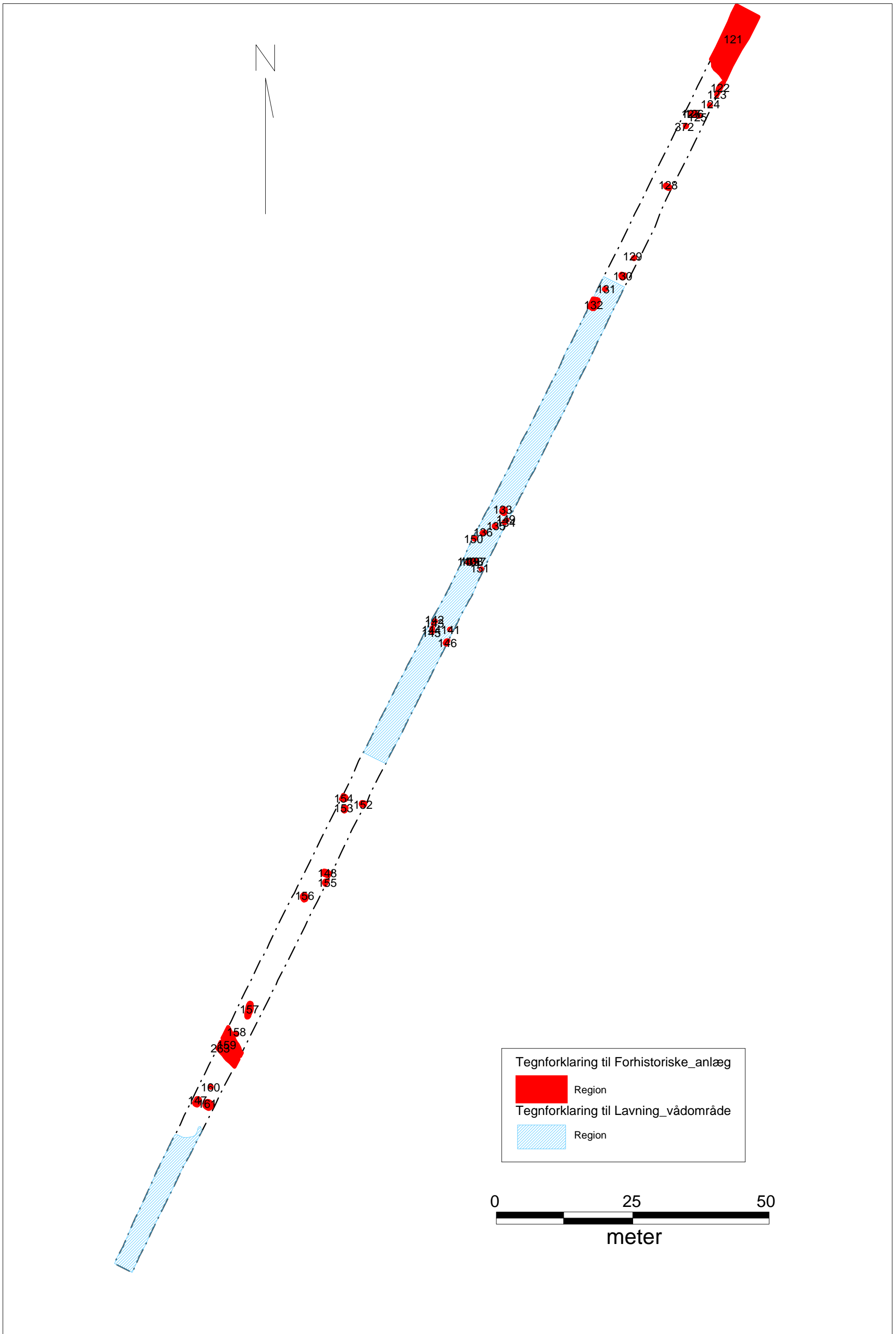
T-nr.	Type	Skala	Initialer
T-13	Plantegning af feltet	1:100	RDS
T-14	Plantegning af feltet	1:100	RDS
T-15	Plantegning af feltet	1:100	RDS

Fotoliste

Film nr	Optagelse	FilmType	Tekst	Fotograf	Dato
2004047D	1	Digital	Stolperækken A134,A135,A136, A149,A150, set fra øst	KC	18-08-2004
2004047D	2	Digital	Stolperækken A134,A135,A136, A149,A150, set fra øst	KC	18-08-2004
2004047D	3	Digital	Gravhøjen Brakhøj, set fra øst	KC	18-08-2004
2004047D	4	Digital	Terræn med Brakhøj i baggrunden, set fra nord	KC	18-08-2004
2004047D	5	Digital	Terræn med grøft, set fra nord	KC	18-08-2004
2004047D	6	Digital	Kulturlag A121, set fra syd	KC	10-08-2004
2004F02	1	S/H-negativ	Stolperække A134, A135, A136,A149,A150, set fra øst	KC	18-08-2004
2004F02	2	S/H-negativ	Stolperække A134, A135, A136,A149,A150, set fra øst	KC	18-08-2004
2004F02	3	S/H-negativ	Gravhøjen "Brakhøj" set fra øst	KC	18-08-2004
2004F02	4	S/H-negativ	Terræn med "Brakhøj, set fra nord	KC	18-08-2004
2004F02	5	S/H-negativ	Terræn med "Brakhøj, set fra nord	KC	18-08-2004
2004F02	6	S/H-negativ	Kulturlag A121, set fra syd	KC	18-08-2004
2004F03	1	Dias	Stolperække A134, A135, A136,A149, A150, set fra øst	KC	18-08-2004
2004F03	2	Dias	Stolperække A134, A135, A136,A149, A150, set fra øst	KC	18-08-2004
2004F03	3	Dias	Brakhøj, set fra øst	KC	18-08-2004
2004F03	4	Dias	Terræn med Brakhøj, set fra øst	KC	18-08-2004
2004F03	5	Dias	Terræn, set fra øst	KC	18-08-2004
2004F03	6	Dias	Kulturlag A121, set fra nord	KC	18-08-2004

Liste over måledata

Alle måledata er oplyst i prøvegravningsberetningen SVM2004025 Hesselby - Stignæs

SVM2004047 Brakhøj NØ Fordelingen af anlægsspor